

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2012. szeptember

XIX. évf. 9. szám

Láss tovább, tekints feljebb, nézz beljebb!

Jer. 32,38-41

Izráel népe a káldeusok kezébe került. Semmi jele annak, hogy ezen a helyzeten lehet változtatni. Ennek ellenére mégis reménye van a választott népnek a szabadulásra. Jerémiásnak azt a feladatot adja a Gondviselő, hogy földet vásároljon ott, ahol minden elpusztult. Vagyis egyfelől az ítélet elkerülhetetlen, másfelől viszont a szabadulás, az új életé, a reménye a végső szó. Évről évre próbáljuk megfogalmazni a református iskolák küldetését és feladatát. Miben különbözünk másoktól? Nem könnyű a mai világban egyértelműen megfogalmazni és kinyilvánítani azt, hogy nem vagyunk egyformák, hanem különlegesek vagyunk. Mire kell figyelnünk? Az ige megmutatja a többletet, a másság mibenlétét. Nekünk megadta az Isten a megújulás képességét, hogy felfelé nézzünk, hogy bizzunk, hogy képesek legyünk a realitáson és a pillanatnyi helyzeten túl meghallani és befogadni az Isten szabadítását. Meghallani és meglátni azt a reménységet, amit ő készített. Aki erre képes, az felül tud kerekedni a nehézségeken. Aki bele tud látni az Isten tervébe, a körül megváltozik minden. Aki odafigyel az Isten ígéreteire, az nem csak a pusztá tényeket látja, hanem azt is, amivé az Isten formálni tud nap mint nap. Az iskolában a tudást nem adják készen, hanem azért naponta meg kell küzdeni a tanárnak és diáknak egyaránt. Ha az oktató-nevelői munkában a tanárok csak a diákok jelenlegi képességeire és a lehetőségeire támaszkodnának, nem tudnának értelmes, istenfélő, bölcs ifjakat nevelni. A keresztyén pedagógusnak a szolgálathoz, a neveléshez az Isten különleges látásmódot akar adni. Megmutatja először is, hogyan lássunk tovább (meg kell mutatni az ifjaknak a célokat), hogyan tekintsünk feljebb (felülről jön az áldás és neki kell számot

adni az életünkről) és hogyan nézzünk beljebb (minél jobban megismered önmagad és önazonossá válsz, annál könnyebben veszed az akadályokat az életben és tudsz kiteljesedni), mert nem elég csak a pusztá tényeket követni. Az Isten sem arra tekint, hogy mik vagyunk, hanem arra, hogy mivé válhatunk. - A bűnös, elvesztett emberből, megváltott krisztusi emberré. A közepes tanulóból is lehet jobb diákot faragni, a lustából igyekvőt, ha az oktatók képesek a diákokat úgy motiválni, hogy célokat tár-

és a Teremtő helyére állni, így nem ismeri fel saját helyét és küldetését a világban. Végül csak magára tekint, így nem önismeretre, hanem önzésre jut. Alkalmatlanná válik a közösségi életre.

Jerémiáshoz és Izráelhez is Isten ígérete szól. Vedd meg a földet és várj a szabadításra, vagyis van tovább, nem az ítéleté a végső szó. Tekints fölfelé, mert onnan jön a szabadítás és új életet kapsz. A szíved és a bensőd pedig teljék meg istenfélelemmel. Ezért nem hiábavaló a református iskolák szélmalomharca



Laskó református temploma (Horvátország)
foto: Cs.L.

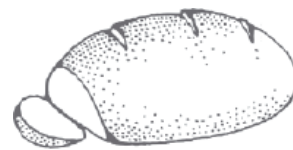
nak a hallgatóik elé (láss tovább), ha megmutatják honnan jön az igazi segítség és megváltás (tekints feljebb) és, ha önazonosságra és önmaguk vállalására tanítanak (nézz beljebb).

A mi keresztyén iskoláink, ebben a társadalomban, mostoha körülmények között élik meg küldetésüket. A mai kor embere úgy akar előre tekinteni, úgy tűz ki célokat maga elé, hogy ne kelljen a ma felelősségét vállalni. Szeretne egyre magasabbra, felfelé törni

ebben a társadalomban, ezért kell a keresztyén szülőknek gyermekeiket egyházi iskolába küldeni, ezért kell a keresztyén pedagógusoknak többlet vállalniuk a szolgálatból. Ezért kell gyülekezeteinknek imádsággal szívvel hordozni iskoláinkat, mert bennük nevelődik a jövő reformátussága. Mindezen legyen Isten áldása az előttünk álló iskolai esztendőben is.

Kassai Gyula

Nemcsak kenyérrel él az ember



Olvasandó: Jób könyve 13. része

Beszéde első harmadában Jób bebizonyította barátainak (s nekünk is), hogy testileg meg van ugyan rokkánva, de szellemileg nincs. Emlékezik a látott és hallott eseményekre, nem tagadja, hogy Isten áll minden dolgok irányítójaként teremtett világa felett. Isten dolgainak ismeretében nem marad el barátaitól. Most azonban úgy véli, hogy neki Istennel kell saját baját megbeszélnie.

Ezen a ponton talán nem lesz felesleges, ha néhány mondat erejéig - a szereplőktől elvonatkoztatva, a teljesség igénye nélkül - a hitről ejtünk néhány szót. A Biblia nem arról szól, ugye, hogyan tud az ember felsőbb hatalmasságot kreálni, hanem azt mondja el, hogy egy mindenek feletti hatalmasság úgy szólítja meg az embert, mint Teremtője, javát akaró Ura. Ádámmal és Évával személyes a kapcsolata, majd engedetlenségük miatt már csak a Reá való „idvesség emlékezés” és a hit kettős fonala által tartható ez a kapcsolat. De ebben is Ő a kezdeményező fél. Szentlelke által kijelentések, ígérek formájában és csodálatos beteljesedések sorával bizonyítja, hogy nem feledkezett meg rólunk, felelősen munkálja megváltásunkat hozó üdvtervét. Teszi ezt annak ellenére, hogy látnia kell, a Kisértő által támogatott hitetessel felül tudja írni az ember a másik emberben Szentlelke által gerjesztett hitet - ha azt nem őrzük, nem tápláljuk. A büntetések ellenére azt is meg kell tapasztalnia, hogy hamis próféták szólnak az Ő nevében, hogy a Mindenhatót a „fekete - fehér” sablonába akarják zárni - mint itt teszik Jób barátai. Jób védekezése pedig azt vetíti elénk, amit nemcsak a bajban, hanem legbelül minden ember érez: „Én különbözök mindenki mástól!” Ami igaz is, mert nincs két azonos újlényomatú ember. A baj ott kezdődik, amikor a „különbözők”-ből „különb vagyok”-ot kreálunk, s ezt el is hisszük.

Az Újszövetség azonban más, új fényben is megvilágítja ezt a hitviszonyt. Pál írja Titusznak írt levelében:

„Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik. [Zsolt 130,8; 2Móz 19,5; 5Móz 4,20; 7,6] Ezt hirdesd. Ints és feddj teljes határozottsággal: senki meg ne vessen téged.” (Tit. 2: 11-15)

Isten emberré lett, személyes példát adva és személyes hitre akar vezetni Krisztus által. Azaz, nem lázadás imádkozni, „kihallgatást” kérni. Csak imádság formájában tegyük. De legyen türelmünk a felelet kivárására és alázatunk annak megértésére, megvalósítására is. De Jób még nem hivatkozhat Jézus Krisztusra.

Enne ellenére Jób tovább védelmezi igazát barátaival szemben, miközben azt is feltételezi, hogy Istennel is szembe kerülhet igaza védelmében. „Ugyanakkor -olvassuk a Jubileumi kommentárban- barátait a látszat érvekre épített hamis vádaskodásaik miatt megfenyegeti ugyanarra az isteni mindentudóságra utalva, amellyel azok őt ijesztik. Bár jól ismeri tételeiket Isten hatalmáról, következtetéseiket nem hajlandó elismerni és hazugság kovácsainak, hamis orvosoknak bélyegzi őket. Barátai az ő Istennel folytatott vitájában minden további nélkül az erősebb oldalára állnak, sőt Istent akarják vele szemben védelmezni, mintha bizony ezzel használhatnának neki. De Isten átlát kétszínűségükön. Jób Isten büntetésével fenyegeti őket: az ő fenségének félelmes voltával szemben összes érveik és szép szavaik szétmállanak”.

A hazugságnak azt a módját választják, amelyet „befeketítés” szavunk ad vissza. Miközben vigasztalják, egyre az cseng ki szavaikból: Bűnös vagy, megbántottad Istent, ha nem

kéred bocsánatát, csak súlyosabb lesz helyzeted. (A héber táfal ige jelentése: kenni, meszolni, ragasztani. Azért nevezi így őket Jób, mert az isteni kormányzás hamis védelmével az igazságot és a tényeket bemeszlik, rossz színben tüntetik fel. Jub. k.) Rossz orvosok, akik nem látják, hogy betegük számára a halál már jobb, mint a betegségben élt élet. Az ötödik vers egy közmondásra emlékeztet, amelyről azt tanították nekünk a gimnáziumban, hogy latin vagy görög eredetű: „Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna!” Lehet helyesbíteni, hiszen az olvasottak bizonyítják, a héberek is ismerték. Érdekes figyelni arra is amit a 8-10 versek felvetésében olvashatunk: „Személyválogatást elkövetni (szó szerint: az arcot felemelni) szigorúan tilos volt a törvényben vö. Lev 19:15; Deut 1:17; 16:19 és ezt a próféták is a főbűnök egyikeként ostorozták vö. Ézs 1:17,23; Ám 5:10-13 stb. Istennek nincs szüksége védőkre, pártfogókra. Akármilyen indokból cselekszik is ezt, helytelenül teszik. A barátok Istenért való esztelen buzgóságukban nem riadnak vissza attól, hogy legjobb tudásuk és lelkiismeretük megerőszakolásával ellene beszéljenek. Ezért Jób méltán ítéli el őket”. Jub. kommentár.

Jób barátai bölcsességét „hamuba írt példabeszédeknek” mondja, amelyek szépen hangzanak, de nem időt állóak.

Végül: „Ellenfeleinek hátat fordítva Istennel akar beszélni, hogy vele szemben vívjaki igazát. Vállalkozásának veszélyessége természetesen szorongással tölti meg lelkét, mert meglehet, hogy vakmerőségéért esetleg életével kell fizetnie. De kétségbeesett bátorsággal túlteszi magát ezeken a megfontolásokon, hiszen élete már úgysem ér semmit. Hirtelen hangulatváltozás áll be nála: éppen ebben a vakmerő vállalkozásban, melyet legszentebb jogáért kockáztat meg még az életveszély árán is, születik meg benne a győzelem reménysége s ez bátorítja próbálkozásában. Dagadó győzelmi öntudattal szólítja fel barátait, hogy

figyeljenek szavaira, amelyeket Istenhez készül intézni a maga igazáért. Meg van győződve, hogy senki sem képes vele szembeállni.

Jób tisztaságának tudatában egy pillanatig úgy képzelhette, hogy Isten felelni fog kihívására, de ebben a beképzeltségben sokáig nem maradhatott. Isten nem jelent meg. Hamarosán be kellett látnia, hogy kívánsága teljesíthetetlen. Kérdéseket tesz fel, mintha ellenfele ott állna vele szemben. Mi az oka, hogy Isten így terheli, üldözi? De a kérdések azonnal átalakulnak találgatássá, szemrehányássá és siralmas sorsa feletti jajgatássá". Jub. kommentár.

Ima: Imádkozzunk a 70. zsoltár verseivel:

A karmesternek: Dávidé, emlékeztetőül.

Istenem, ments meg engem, URam, siess segítségemre! Szégyenkezzenek és piruljanak, akik életemre törnek! Riadjanak vissza, és érje gyalázat azokat, akik bajomban gyönyörködnek! Távozzanak megszégyenülve, akik hahotázva beszélnek rólam! Örüljenek és örvendezzenek benned mindazok, akik téged keresnek! Akik szabadításodra vágyódnak, hadd mondhassák mindig, hogy nagy az Isten! De én nyomorult és szegény vagyok, siess hozzám, Istenem! Te vagy segítségem és megmentőm, URam, ne késlekedj! - Ámen!

- id. f. -

BIBLIAOLVASÓ

u e z é k f o n a l

1.	H.	1Krn 23	2Tim 4,16–22
2.	K.	1Krn 24	2Ján 1–6
3.	Sz.	1Krn 25	2Jn 7–13
4.	Cs.	1Krn 26	3Jn 1–8
5.	P.	1Krn 27, 1–15	3Jn 9–15
6.	Sz.	1Krn 27,16–34	Efezus 1, 1–7
7.	V.	1Krn 28	Ef 1, 8–14
O			
8.	H.	1Krn 29, 1–19	Ef 1,15–23
9.	K.	1Krn 29,20–30	Ef 2, 1–7
10.	Sz.	Zsoltárok 73,1–12	Ef 2, 8–13
11.	Cs.	Zsolt 73,13–20	Ef 2,14–22
12.	P.	Zsolt 73,21–28	Ef 3, 1–7
13.	Sz.	Zsolt 74, 1–11	Ef 3, 8–13
14.	V.	Zsolt 74,12–23	Ef 3,14–21
K			
15.	H.	Zsolt 75	Ef 4, 1–6
16.	K.	Zsolt 76	Ef 4, 7–16
17.	Sz.	Zsolt 77, 1–10	Ef 4,17–24
18.	Cs.	Zsolt 77,11–16	Ef 4,25–32
19.	P.	Zsolt 77,17–21	Ef 5, 1–7
20.	Sz.	Zsolt 78, 1–11	Ef 5, 8–14
21.	V.	Zsolt 78,12–22	Ef 5,15–20
Ó			
22.	H.	Zsolt 78,23–31	Ef 5,21–27
23.	K.	Zsolt 78,32–39	Ef 5,28–33
24.	Sz.	Zsolt 78,40–55	Ef 6, 1–9
25.	Cs.	Zsolt 78,56–64	Ef 6,10–20
26.	P.	Zsolt 78,65–72	Ef 6,21–24
27.	Sz.	Zsolt 79	Filippi 1, 1–6
28.	V.	Zsolt 80, 1–8	Fil 1, 7–11
B			
29.	H.	Zsolt 80, 9–20	Fil 1,12–17
30.	K.	Zsolt 81, 1–9	Fil 1,18–26
31.	Sz.	Zsolt 81,10–17	Fil 1,27–30
E			
R			

SZERETETNAPTÁR 2013

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját. A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a csoma@copusnet.net, vagy postai címére: **Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Draňov 216**, küldhetik.

Kérjük, a beküldési határidőt (október 15.) igyekezzenek betartani!

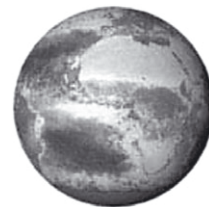
Előre is köszönjük segítségüket.

Továbbá tudatjuk kedves olvasóinkkal, hogy a Szeretetnaptár 2013-as kiadása és a Református Újság már rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.

Csoma László



VILÁGOLDAL



Hitről hívőknek



A hit nyugalmat ad

A londoni olimpiai játékok ideje alatt két sportlelkész is kíséri, ösztönzi, vigasztalja, erősíti a német sportolókat. A római katolikusokat Hans-Gerd Schütt atya, katolikus lelkész, a protestánsokat Thomas Weber protestáns lelkész. A német olimpiai lelkész megfigyelései a hit és a sportteljesítmény összefüggéséről.

Weberrel több interjú is készült az elmúlt napokban, ezekben rendre elmondja érdekes, nem hétköznapi tapasztalatait a sportolók hite és teljesítménye közti összefüggésekről. Az ötvenkét éves, a Wuppertalhoz közeli Gevelsberg gyülekezetének lelkésze évek óta tagja sportfelelősként a Németországi Protestáns Egyház (EKD) elnökségének.



Hogyan lesz valaki olimpiai lelkész?

Thomas Weber sportlelkészként meglehetősen hosszú pályára tekinthet vissza. Először a nyári diákolimpiákon segédkezett, őt ilyen alkalmon vett részt. Majd következtek a nagy olimpiák: 2006-ban a téli olimpiai játékok Torinóban, 2008-ban a pekingi olimpia, 2010-ban a vancouveri téli játékok, majd most a londoni. Hogyan lett belőle ismert, elismert és kedvelt sport-, illetve olimpiai lelkész? Nyolc évvel ezelőtt az EKD sportlelkései állását pályázta meg sikeresen. Először a torinói téli olimpiára kísérte a német csapatot. Ő maga is sportos lelkész, szívesen kézilabdázik, teniszezik és síel.

Vallások központja az olimpiai faluban – párbeszéddel

Mivel a Nemzetközi Olimpiai Bizottság betiltotta vallási jeleket vagy gesztusokat a küzdőtereken, marad az vallásközi központ. Ma már elképzelhetetlen, hogy például, ha egy keresztyén sportoló aranyérmet nyer, utána felhúzza azt a trikót, amire ezt nyomtatták: Jézus szeret engem.

A evangelisch.de internetes portál újságírója, Markus Bechtold a vele készített interjújában megkérdezte Webertől, hogyan él, gyakorolják a különböző hitű, vallású sportolók hitüket a játékok alatt? Az olimpiai faluban, Londonban kialakítottak egy „interfaith centre”-t, azaz a különféle vallások hívei számára szolgáló központot – válaszolta. „Itt minden nap vannak istentisztelet, meditációk, még olyanok is, amelyek nem kapcsolódnak valamelyik valláshoz vagy felekezethez, de elősegítik a belső békét.”

A vallásközi központ emeleti részén az öt világvallás (keresztyénség, iszlám, zsidóság, hinduizmus, buddhizmus) szokásai szerint berendezett

termekek alakítottak ki. A központban tizenkilenc keresztyén lelkész, illetve munkatárs gondoskodik a reggeli, esti, illetve vasárnapi istentisztelet rendjéről, megtartásáról. „Érdekes tapasztalatom, hogy mivel a különféle vallások kultuszi helyei egymás közelében találhatók, a különféle hiten lévő sportolók vagy bírók egyszer csak elkezdnek beszélgetni egymással. Valóságos vallásközi, civil párbeszéd alakul ki, ami nagyon fontos és jó” – mondja a sportlelkész.

Rövidtávú gyülekezet

Sajátos csőlátás jellemzi a sportolókat. A küzdelmek előtt természetesen csak és kizárólag a versenyekre, a küzdelemre, a lehető legjobb teljesítmény elérésére koncentrálnak. Ilyenkor figyelmen kívül hagynak mindent, még a centrumot is. Persze nem mindenki. Majd a győzelem vagy a csalódás után, illetve a küzdelmek lefutását követően többen jönnek el a vallási központba, ki hálaadásra, ki csak meditációs csöndre vágyakozik. Az olimpiai faluban kialakult egyfajta rövidtávú, ideiglenes gyülekezet. De ez is fontos, hiszen vannak, akik otthon is beletartoznak egy gyülekezet élő, imádkozó, Istenre figyelő testvéri közösségébe, amely adott esetben „hordozza” is őket – osztja meg tapasztalatait Thomas Weber.

A hit segíti a koncentrációt

A keresztyén hit ugyanúgy ismeri a mélypontokat és győzelmeket, mint a sportolók. Ám a mélypontokon át kell lépni, újat kell kezdeni, és ismét küzdeni. Kétségtelen, hogy mind a sportolók, mind a keresztyén emberek többen tanulnak a vereségből, a mélypontokból, mint a győzelemből. A vereség, csalódás az emberi személyiség éérésének fontos tényezője.

A hívők nem jobb sportolók a többiekénél, de megfigyelhető, hogy akinek van hite, az talán hamarabb és eredményesebben „mászik ki a gödörből”, mint mások. Nagy a valószínűsége, hogy a vallásos sportolók nem azért imádkoznak, hogy aranyérmesek legyenek, hanem inkább azért, hogy a versenyhez, a küzdelemhez a belső nyugalom és így a koncentráció meglegyen. Hogy a győzelem, vagy a csalódás ne okozzon kárt a személyiségnek, a léleknek.

„Sokszor veszem észre a sportolók között Jézus Igéjének a beteljesülését vagy éppen cáfolatát: »Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?« (Mt 16,26a)” – mondja a német sportlelkész. Mindenesetre az is igaz, s gyakran figyelhető meg, hogy a hit, kötődjön bármelyik vallási rendszerhez, segít abban, hogy az ember képességei legjavát nyújtsa a nemes küzdelemben – összegezi olimpiai tapasztalatait Thomas Weber.

Szöveg: Dr. Békefy Lajos



Olimpikonok látogatóban

A világ szeme Londonra figyel két hétig, és a londoni magyar református gyülekezet abban a kiváltságos helyzetben van, hogy „testközelből” figyelheti a XXX. nyári olimpiát. A napokban néhány olimpikon látogatott el a helyi magyar közösségbe.

Gyurta Dániel aranyérmes, Cseh László bronzérmes és Jakabos Zsuzsanna, a London 2012 legszebbnek választott úszónője augusztus 5-én, vasárnap délben fogadásra érkeztek a londoni

magyar református templomba.

Miután a helyi magyar közösség lelkipásztora, Salánki István köszöntötte őket, a Magyar Nagykövetség nevében Vass-Salazár Mária mondott pár szót.

A magyaros ebéd után a gyülekezet lelkes szurkolótáborába vette körül a híres sportolókat, akik fáradhatatlanul, sőt, úgy tűnt igazi örömmel és nagy szereténnyel dedikálták a Magyar Olimpiai



A három olimpikon a londoni magyar gyülekezet templomában

Bizottság által ajándékba küldött könyveket, és pózoltak a véget nem érően villogó fényképezőgépek előtt.

A sportolókat is meglepték ajándékkal, kényelvű angol-magyar Újszövetséget adtak nekik a londoni reformátusok, hogy amikor lesz idejük lelki építkezésre is, legyen mihez (kihez) fordulniuk. A csapat további százötvennégy tagjának névreszóló díszcsomagolásban

küldték el a Bibliákat az olimpiai faluba.

Az Angliai Magyar Református Egyház gyülekezetének életreszóló, megismételhetetlen élményben volt része. Sokan azt mondták, életük egyik legszebb napja volt a találkozás a magyar olimpiai bajnokokkal.

Salánki Tünde, www.reformatus.hu



Gyurta Dániel és a Salánki család

GYÜLEKEZETEINK életéből



Emlékezés egy évfordulóra

2012. augusztus 21.-én lesz 20 éve, hogy az élők sorából elköltözött Nt. Szakál László református lelkipásztor, aki 55 éven át hirdette isten igéjét az ung - vidéki Kisrácska és Hegyi gyülekezetekben. 55 éves hűséges szolgálatát 1988-ban fejezte be, amit ma is szép emlékekkel őriz mindkét gyülekezet. Hirdeti ezt az emléktábla is, mely a volt parókia falán lett felszentelve 2006. augusztus 6-án az Ő tiszteletére. Földi életét 1992. augusztus 21-én fejezte be 90 éves korában.

Szakál László
okleveles gépészmérnök

Együtt magasztaltuk az Urat az ifjúsággal

„A becsületeseknek jutalmat tartogat, pajzsot a feddhetetlenül élőknek. Vigyáz a törvény ösvényeire, és híveinek útját megőrzi.” (Péld2:7-8)

Ez az igevers hangzott el köszöntésként 2012.7.29-én Újlóton az ifjúsági istentiszteleten.

Hálátelt szívvel mondtunk köszönetet gondviselő Édesatyánknak az ifjúságért, akikkel az esztendő során többször is együtt dicsőíthetjük Urunkat!

Megköszöntük, hogy Istennek gondja van gyülekezetünkre, s benne megőrzi a gyermekeket, az ifjúságot, a fiatalokat is! A megtartó kegyelemért Isten iránti hálából gyülekezetünk ifjúsága, a Remény Énekkar és a gyermekek együtt dicsőítették az Urat! Magasztaltuk Istent énekszóval, ugyanakkor a gyermekek egy-egy fohászt is mondtak.

Tanúbizonyosságát adtuk, hogy fiatakként is, korra, nemre és nemzetiségre tekintet nélkül is lehet szolgálni az Urat! Magasztaltuk Urunkat, amiért nem személyválogató, s amiért munkálkodik bennünk Szent Lelke és Igéje által és szolgálatra hív minket!

Őrizzen meg bennünket a mi Urunk, hogy Őt követve a keskeny úton járjunk, hirdetve és vallva, hogy az az életre visz! Tudjunk hűek maradni Hozzá, hogy ama napon miénk lehessen az élet koronája! Legyen velünk a Lélek, hogy talentumainkat a felszínre hozva egyedül Neki szolgáljunk!

Mindenható Urunk így tartsa meg, szolgálatra késszen gyülekezetünk ifjúságát, hogy alkalmainkon továbbra is tudjuk egy szívvel és egy szájjal dicsőíteni és magasztalni Őt!

Sándor Veronika

Szolgálat

„Az Úr pedig eljött, megállt, és szólította, mint azelőtt: Sámuel, Sámuel!

Sámuel pedig így felelt: Szólj, mert hallja a te szolgád.” 1Sám3:10

Ebben az Igében szolgálatról van szó! Szolgálatról, aminek mérvadói az elhívás, az engedelmes szív, a szolgálatra készség!

Ugyanakkor az elhivatást, az engedelmes szívet, a szolgálatra való készséget nem lehet kiérdemelni! Senki sem köszönheti önmagának, de mindezek kegyelmi ajándékok, amik Istennek drága ajándékai, amit kamatoztatni kell és amiért hálát kell adni Istennek! Emlékezve Pál apostol szavaira „Hálát adok a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki megerősített engem, mert megbízhatónak tartott, amikor szolgálatra rendelt.” (1Tim1:12)

Azaz a szolgálat áldás, és semmiképpen sem érdem, s még kevésbé nem kényszer! A szolgálat megbízatás! Megbízatás, aminek lehetőségével élni kell!

Gondoljunk Jézus példázatára, amikor az idegenbe készülő gazda hívatta szolgálóit, és átadta nekik vagyonát. A három szolgálóból kettő kamatoztatta talentumait, s mindkettőjüknek így válaszolt a gazda: Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután... Az a szolga pedig, aki a rá bízott egy talentumot elásta, hogy biztosan meglegyen, és el ne veszítse, gonosznak és restnek bizonyult. (Mt25:14kk)

Tehát a mi Urunk szolgálattal bíz meg minket! Talentumokat bíz ránk, kinek-kinek képessége szerint. Az már viszont mindenkinek a saját felelősége, hogy ki mit kezd a megbízatással! Azonban talentumot mindnyájan kapunk! A kérdés csak az, hogy tudunk-e engedelmes szívvel válaszolni Istennek, úgy, mint egykor Sámuel, „Szólj, mert hallja a te szolgád.”

Az ifjú Sámuel szólítja az Úr! És az Úr ma is szólítja az embereket, időseket, fiatalokat és gyermekeket egyaránt! Ma is keresi ügymond a szolgatársakat, azokat, akik hűnek bizonyulhatnak az elhívásra!

Az Úr ma is szólít, minket is szólít! Szólít Igéje és Szentlelke által! Szólít a Szentírás olvasása közben, szólít az

istentiszteleteken, szólít a bibliaórákon, az imaközösségeken, a hittanórákon, a vasárnapi iskolában, valamennyi alkalmon, amit csak készít és élénk tár!

Folyamatosan szólít minket, a kérdés csak az, hogy mi meghalljuk-e hívó szavát!

Meghalljuk-e a Szentlelke hívását, ami arra indít minket, hogy levegyük a könyvespolcra a Bibliát és imára kulcsoljuk kezünket? Meghalljuk-e a vasárnapi harangszót, azaz megérinti-e lelkünket a harang hívogatása azistentiszteletre?

Az 52-ét vasárnapból hány vasárnapot szánunk arra, hogy egy közösségként hálát adjunk, együtt imádkozunk, s egy lélekkel tárjuk fel szívünket Isten előtt?!



Vajon nekünk mit mondana az Úr, a mi Urunk?! Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután...; vagy gonosz és rest szolgáló lennénk, akik nem élnek a lehetőséggel és az Úrtól kapott talentumukat inkább elássák...

Sámuel készen állt a szolgálatra, ezért is válaszolt Istennek így a hívó szóra „Szólj, mert hallja a te szolgád.”

Azonban mielőtt ez bekövetkezett, Sámuel háromszor hallja, hogy nevének szólítják.

S mit tesz Sámuel? Nem kérdezősködik, hogy miért éppen őt hívják... Nem panaszkodik, hogy miért pont éjjel kell őt szólítani, amikor már alszik, amikor már pihenésre vágyakozik a test...

Elgondolkodtató, hogy vajon mi miként cselekednénk?! Elgondolkodtató, hogy meghallanánk-e a hívást, hogy eltudnánk-e indulni a hívó szóra, s tudnánk-e türelmesen válaszolni: *Hívtál engem, itt vagyok!*

Had válaszoljunk meg a kérdéseket önmagunknak, vajon éltünk-e s élünk-e a lehetőséggel, az elhívással, a szolgálattal minden időben! Megnyílik-e ajkunk mind alkalmas mind alkalmatlan időben a válaszadásra: *Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád?*

Vajon mennyire vagyunk megbízhatóak? Meghalljuk-e a hívó szót, s ha igen, miként cselekszünk? Kérdéseket teszünk fel, vagy szívünk teljes melegevel tudjuk válaszolni: *Szólj, mert hallja a te szolgád?* Vajon felülbíráljuk a hívó szót, a szolgálattal, a megbízatást, az elhívást, vagy mi is meg tudjuk vallani őszinte lélekkel *hívtál engem, itt vagyok!* Vajon hányszor és hányszor érkezik a válasz, hogy most nem alkalmas a szolgálat, nem jó az időzítés, nem érünk rá, majd később, majd máskor...

Jusson eszünkbe Jézus bátorítása és intése, mely szerint „A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban.” (Mt5:15)

Az Úr tehát szolgálatra hív! S jó lenne megtanulni Sámuelről ezt az engedelmességet, *Szólj, mert hallja a te szolgád!*

A mai rohanó világban elmondható-e, hogy ilyen gyermeki alázatossággal és engedelmisséggel vagyunk-e mennyei Édesatyánk iránt! Amikor még önmagunkhoz sincs türelmünk, önmagunkra sincs időnk... Vajon mennyire vagyunk engedelmesek mi? Mennyire engedelmeskedünk a hívó szónak? Mennyire hagyjuk magunkat vezetni a Lélek által?

Hányszor és hányszor szólít meg minket Isten; hányszor és hányszor üzen nekünk Igéje, Szent Lelke vagy valaki más által, de vajon mi meghalljuk-e?!

A kegyelem az, ami folyamatosan, újra és újra megszólal! A kegyelem az, aminek köszönhetően nincs még végünk! Ahogyan hirdetjük is: tart még a kegyelmi idő! Ma még tart, de ki tudja, mi vár ránk holnap?!

„Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!” (Mt25:13)

Sándor Veronika

Gyülekezeti kirándulás Budán

Cyril-Metód ünnepe, július 5-e, munkaszüneti nap lévén, igen jól jött nekünk, mert gyülekezeti kirándulásra mehettünk Budára. Gyülekezeteimből, Ipolypásztórol, Garamsallórol és Zalabárol 39-en, a 4 évestől 84 évesig, szedtük hát a sátorfánkat és a budai reformátusok meghívásának eleget téve ellátogattunk gyülekezetükbe.



Nagy szeretettel fogadtak, Parlamentlátogatásra vittek bennünket, többen közülünk először csodálhattuk meg belülről ennek a hatalmas épületnek a termeit, és a Szent Koronát, majd a Szent István Bazilikába sétáltunk el,



hogy kellően kifáradva és éhesen közösen ebédeljünk a gyülekezet közösségi termében. Ebéd után a gyülekezet gyönyörű templomában imádkoztunk és énekeltük a 134. zsoltárt. Innen indultunk a délutáni programokra,



az egyik csoport hajókázásra, a másik csoport a Várba, természetesen a gyülekezet önkéntes segítőivel, kísérőivel, s ide tértünk vissza, ahol egy közös bibliaórán vettünk részt a gyülekezet tagjaival. Az igei közös gondolkodás és imádság még közelebb hozott bennünket egymáshoz. Hazafele Kéry Bálint Bence művészettörténész és Kurkó Csaba fotós kíséretében még a Hősök Terén is megálltunk meg egy kis időre.



Testiekben fáradtan, de szellemiekben, identitásunkban és lelkiekben megerősödve tértünk haza otthonainkba. Érdekes, Cyril és Metód eszünkbe sem jutottak.

Hála és köszönet ezért a kirándulásért az Istennek és a budai reformátusoknak, az eddig nevezettekén túl Csenki Zsuzsa diakóniai gondnoknak.

Ambrus Erika

Új iskolabuszt kapott az alistáli egyházi alapiskola

Holland testvérszervezetek 19 ezer eurós támogatásának köszönhetően szeptembertől egy 34 személy utazására alkalmas kisbusszal szállítják majd az Ekecsről és Apácaszakállasról érkező tanulókat az alistáli egyházi alapiskolába. Az iskola fenntartójának, az egyházközségnek a tanulók létszámának a megnövekedése miatt kellett új kisbuszt vásárolnia. Az Alistáli Református Egyházi Alap-

iskolát a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége alapította 20 évvel ezelőtt. A fenntartói jogok két évvel ezelőtt viszont átkerültek az egyházközséghez, de a távolabbi településekről érkező tanulók iskolába jutása továbbra is a korábbi fenntartó által biztosított kilenc személy szállítására alkalmas mikrobusszal történt. Az Ekecs-Apácaszakállas irányából érkező tanulói létszám azonban az

utóbbi időben jelentősen megnövekedett, így azok szállítására már a kétszeri forduló sem volt elegendő. A probléma megoldása érdekében az egyházközség pályázatot nyújtott be három holland testvérszervezet által működtetett alapítványhoz egy minibusz kategóriába tartozó gépjármű megvásárlása céljából. A pályázat eredményeként összesen 19 ezer eurós támogatás érkezett egy 34 személy – 26 ülő- és 8 állóhelyű

- szállítására alkalmas minibusz megvásárlására, de az összeget az egyházköztségnek is ki kellett egészítenie saját forrásából.

A kisbuszt elsősorban a presbitérium elnökségének meghatározott rendje alapján a bejáró tanulók szükségleteit szolgálja majd, vagyis az iskolába jutást és a hazavitt biztositja. Ezen kívül prioritást élveznek az oktatási intézmény alkalmi, tanulmányi

kirándulásai, szolgálati útjai, amelyekre szintén igénybe vehető az autóbusz. A nyári szünetben viszont gyülekezeti és más célokra is ki lehet használni a járművet.

Az iskolabusz használatának költségeire az egyházköztség megpróbál forrásokat szerezni, adományok, támogatások formájában, de bizonyos mértékben a tanulóknak is hozzá kell járulniuk az útiköltséghez.

Az elmúlt iskolaévben az egyházi alapiskolának 52 tanulója volt, ebből az apácaszakállasiak és az ekecsiek húszan voltak. A többi helyről megoldódott a bejárás a helyi járatokkal, de amennyiben az igény megkívánja, akkor ezekbe az irányokba is indul majd autóbusz - tájékoztatta a Reformata honlapot Édes Árpád lelkipásztor.

www.reformatus.hu

Templomot épít a zétényi gyülekezet

Pár évvel ezelőtt határozta el a létszámában egyre növekvő zétényi gyülekezet, hogy saját templomot épít. Az idén az elgondolást már tettek is követték, a szükséges telek megszerzése után már az alapok is elkészültek. A legfeljebb ötven személy befogadására alkalmas templom négy-öt év múlva válhat valósággá.

A zétényi gyülekezetet eddig a bodrogszentesi anyaegyházköztség szórványaként tartották nyilván. A közösség kérésére - a számszerű növekedést figyelembe véve - a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa az idén leányegyházközséggé nyilvánította azzal, hogy gondnokot és presbitériumot is választania kell a zétényi reformátusoknak. Mivel a gyülekezetben már eddig is működött ilyen testület, így a zempléni egyházmegyei közgyűlés támogatta és meg erősítette a megválasztott személyeket a pozíciójukban.

Ezt követően határozta el a gyülekezet, hogy korábban dédelgetett álmát megvalósítja, és templomot épít a községben annak ellenére, hogy az istentiszteleti és gyülekezeti alkalmait eddig is méltó helyen tartotta meg: a községháza által biztosított teremben. A 827 lakosú Zétényben túlnyomó részt katolikus vallásúak élnek, de sok református család is van a községben. A legutóbbi népszámlálási adat szerint kilencvenen vallották magukat a felekezethez tartozónak. Bár az istentiszteletre járók száma egyelőre 25-30 személyt tesz ki, de a gyülekezet lelkes tagjai arra törekcsenek, hogy minden reformátust megszólítsanak és bevonják a közösségi életbe. A templom építésének szándékát viszont azok is támogatják anyagilag, akik eddig még nem ápoltak szorosabb kapcsolatot a gyülekezettel.

Az előzetes tervek szerint az épülő templom nem lesz nagyobb, mint a jelenleg is használatos terem nagysága, de olyat szeretnének maguknak kialakítani, amelyben ötven személy is kényelmesen elfér az istentiszteleti vagy más gyülekezeti alkalmon. A templom a község fő utcáján épül majd meg, a gondnok - Füstös Gábor - háza melletti telken. Előzetes költségvetés még nem készült el arra vonatkozólag, hogy milyen anyagi kiadással kell számolni, de annyi alaptőkével már rendelkeznek, hogy az első lépéseket megtegyék. Köszönhető ez az



egykor Zétényben élő Csukás család hathatós segítségével, de a gyülekezeti tagok adakozásának is.

A gyülekezet az alapozást követően szeretné a szükséges engedélyek beszerzése után elkezdni a falak felhúzását. A teljes építkezés akár négy-öt évig is eltarthat, mivel az előrehaladás az anyagiaktól függ elsősorban. Szopó Ferenc lelkipásztor szerint a gyülekezet adakozókészségében nincs hiány, mivel a közösség rendkívüli módon a szíven hordja, hogy a templom minél hamarabb elkészüljön és ott tartsák meg az istentiszteleti alkalmakat.

A templom berendezésével nem lesz gond, mivel padokkal, úrasztalával és Mózes-székkal már most is rendelkezik a gyülekezet, ezek jelenleg a községháza azon termében vannak, ahol istentiszteletet tartanak.

„Idő- és áldozatot igénylő feladat ugyan, de szép és nemes tett, ha egy közösség templomot szeretne magának építeni közös összefogással. Mi csak remélhetjük, hogy a gyülekezet igyekezetét megáldja az Isten” - nyilatkozta a Reformata honlapnak Szopó Ferenc lelkipásztor.

www.reformatata.sk

Jézus Krisztus, a világ világossága

A Vajáni Református Egyházköztség 1922. szeptember 10-11-én adott otthont az 1921-ben megalakuló Szlovenszkói Tiszáninenni Református Egyházkerület lelkészszenteléssel egybekötött közgyűlésének.¹ Szülőfalum gyülekezete 90 éve újította fel templomát és adott hálát Istennek az első

világháborúból való szabadulásért, valamint sor került több szlovák és magyar ajkú lelkipásztor felszentelésére.

Pálóczi Czinke István püspök és Lukács Géza főgondnok 1922.szeptember 9-én érkezett Vajánba Ungvárról. A vasútállomáson a falu jegyzője választékos beszéddel üdvözölte a magas rangú vendégeket, a községben pedig Isaák Imre lelkész a presbitériummal karöltve fogadta a lelkészi és világi egyházi főtisztviselőket, majd Végső Juliska

¹ Események - Feljegyzések, In *Reformatus Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 17., 155.

egy csokorral köszöntötte a püspök urat.²

Az ünnepélyes templomszentelés másnap, 1922. szeptember 10-én 10 órakor kezdődött, amikor is Isaák Imre lelkész felkérésére a püspök úr megnyitotta a Szentháromság Isten nevében a templomot. Ezután Pálóczi Czinke István püspök a szószékre lépett, ahol imádkozott, majd a zempléni lelkészek és tanítók énekkara: *Áldások Istene* kezdetű éneket adta elő.³ Ezek után a szószékre Isaák Imre, a felszentelendő lelképásztorok egyike, aki bizonyoságot tett Jézus Krisztusról, „aki az igazi világosságot hozta le a földre, mert ő maga a világ világossága.” Prédikációjában kiemelte, hogy Jézus Krisztus világossága tiszta és nyilvánvalóvá teszi az üdvösség kérdését. Az üdvösség kérdésében pedig Isten Atya voltát állította a megjelentek elé. Felszólt a materializmus ellen és kihangsúlyozta megdöngtetve a kemény szíveket: „Vissza a világ világosságához, amíg lehet!” A prédikáció után a vajáni egyház énekkara Beethoven: Isten dicsősége szerzeményével tette meghitté az ünnepet.⁴

Az úrasztalához Ft. Pálóczi Czinke István lépett, aki a huszonhárom ifjú lelkészhez szólt, kikérte tőlük a lelképásztori esküt, könyörgött értük, megáldotta őket és tizenkettesével zsámolyra ereszkedve öt esperessel együtt kézrátétellel felhatalmazta őket a teljes lelképásztori szolgálatra. Felszenteltettek a következő lelkészek: **Adorjáni Győző**, kispécsi; **Bakcsy Gyula**, csapi; **Berecz Antal**, csarnahói; **Bodnár Lajos** ladmóci; **Egyed Béla**, jenkei; **Györke Endre**, tisztaágteleki; **Isaák Imre**, vajáni; **Juhász Imre**, csepelyi; **Kása Ferdinánd**, csongori; **Király Péter**, málcái; **Kovács Bertalan**, rimasimonyi; **Kőműves Sándor**, bátfai; **Könyves István**, nagyszeretvai; **G. Nagy Sándor**, kispécsi; **Rozgonyi Sándor**, örösi; **Szilágyi László**, miglészai; **Szondi István**, magyarizségi; **Tóth Lajos**, runyai; **Varga József**, kispécsi; **Varga Lajos**, kálosai; **Veress Károly**, balogiványi; **Virág Béla**, királyhelmeci; **Vitkay Bertalan**, szomatori



2 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 17., 155.

3 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 17., 155.

4 ISAÁK, IMRE, A világ világossága, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 1., 164-165.

ISAÁK, IMRE, A világ világossága, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 8., 169.

lelkészek. A gyülekezeti éneklés után Nyomárkay Sándor, ungyvári lelkész úrvacsorát osztott, majd Czinke István, püspök még egy kisdédet is a keresztség sákramentumában részesített. A Vajáni Református Egyházközség területén még két helyen hangzott istentisztelet: az iskola udvarán szlovák nyelven **Kálniczky János**, bezői lelképásztor prédikált és úrvacsorát osztott **Rácz József**, felsőrécsei lelkész. Egy másik sátorban magyar nyelven **Benkő Lajos**, iskei lelkész, úrvacsorát osztott **Újlaky Sándor** bajánházi lelkész. Két órakor százhatvan terítékű közebed volt, melyen számos szép pohárköszöntő hangzott el.⁵

A Szlovenszkyi Tiszáninnyi Református Egyházkerület közgyűlése 1922. szeptember 10-én 17 órakor kezdődött. A világi és lelkési atyák közgyeházi érvényű gondolatot vetettek fel, miszerint egy egyetemes egyházi értekezlet vagy egyesület létrehozásáról döntöttek nemcsak lelkési jelenléttel, amelyen a szlovenszkyi és ruszinszkyi egyház jövőjéről tanácskoznak. Ebben érdekelté akarták tenni mindhárom egyházkerületet. (Dunáninnyi, Tiszáninnyi, Ruszinszkyó)⁶

Másnap, 1922. szeptember 11-én Lukács Géza, főgondnok üdvözölte a százharminc tagú közgyűlést, köszönetet mondott a Vajáni Református Egyházközségnek a szíves vendéglátásért, megemlékezett Bernáth Zoltán földbirtokos ötvenéves főgondnokságáról, majd a szavazatbontó bizottság jelentése után, a jelenlevők megválasztották az egyházkerület új világi főjegyzőjét, Stépán Lászlót, aki hivatali eskütétele után beszédet mondott.⁷

Pálóczi Czinke István, püspök jelentésében közzétette a Trianon utáni változásokat, amelyben elmondta, hogy „Az Isten a mi reménységünk!” Kifejezte az új államkeretbe jutott református egyház nehézségeit: „Miniszterek pitvarait tapostuk nem egyszer éjszakákat virrasztottunk át álmatlan utakon s írtuk a memorandumokat kedves segítő társaimmal együtt, abban a biztos tudatban, hogy hiába írtunk, hogy holnap előről kell kezdeni ugyanazt a sisifusi munkát. Mily boldogok azok az órállók, akiknek a saját vérükből való, saját hitüket valló kormány áll s a hátuk mögött, amelyen nem elgáncsolni, de simára egyenetleni igyekszik.”⁸ Teljes mértékben reálistan látta a református egyház helyzetét: „Sorsunk elég változatos, a számunk is elég kicsiny, s eléggé szét vagyunk szórva. Bőségesen gyakorolhatjuk magunkat a béketűrésben, az önmegtagadásban.”⁹

Elnöki jelentésében a következő felterjesztéseket tette a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek:

a, a közgyűlés tolmácsolja a keleti ág. h. h. ev. egyházkerületnél, annak felügyelője elhunytá alkalmából a részvétét;

b, rendelje el a közgyűlés, hogy a lelkészek és tanítók a jövő tél folyamán, két nagy költőnkéről, Petőfiről és Madáchról, születésük 100 éves fordulójá alkalmából, a népnek és az iskolás növendékeknek előadásokat tartsanak;

5 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 17., 155.

6 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 24., 159.

7 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 24., 159.

8 PÁLÓCZI CZINKE ISTVÁN, Püspöki jelentés bevezetése és befejezése, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 17., 153.

9 Uo., 153.

c, felhívja közgyűlésünk az egyetemes konventet, hogy jelentse be egyetemes egyházunkat rendes tagul a presbiteri világszövetség keleti osztályába;

d, a lelkési nyugdíjúgyek kezelésére válasszon a közgyűlés ügyvivőt, s megválasztotta közgyűlés Idrányi Barna, az abauji esperest;

e, ajánlja közgyűlésünk a zsinattartásnak 1923. év május havára való elhalasztását;

f, a püspöki hivatal mellett működő titkárságot szervezze újra az adott helyzetnek megfelelően, a rimaszombati főgimnázium vallásstanári állásával egybekötve.¹⁰

A közgyűlés tudomásul vette Bernáth Zoltán ungi volt egyházmegyei főgondnok és Becske Bálint, rimajánosi tanító, zsinati és konventi tisztségről való lemondását, valamint Magyarországra távozott dr. Molnár József lemondását világi aljegyzői tisztségéből. A vallásoktatási és kántori szolgálatra képesítő vizsgáló bizottság, valamint a II. lelkészképesítő bizottság jegyzőkönyvei is elfogadásra kerültek.¹¹

A közgyűlés legégetőbb tárgysorozati pontja Komjáthy Gábor fellebbezése volt, aki szót emelt az 1921. évi őszi egyházkerületi gyűlés 22. számú határozata ellen, miszerint a Szlovenszkói Tiszáninneri nem tetszését fejezte ki, hogy Ruszinszko területén lévő 12 szlovák ajkú gyülekezet külön egyházmegyébe tömörülne. Az egyházkerületi közgyűlés az ungi egyházmegye ősi egységére hivatkozva elutasította Komjáthy Gábor fellebbező kérelmét.¹²

A Tiszáninneri Egyházkerület közgyűlésére az egyházmegyeiek vezetősége jóváhagyásra felterjesztette az új megválasztott és hivatalukba beiktatott egyházmegyei képviselőket: a gömöri egyházmegyében Tornallyay Zoltánt, egyházmegyei főgondnokká, Réz Lászlót, lelkési tanácsbírává, dr. Kathona Lászlót és dr. Király Kálmánt, világi tanácsbírává és Ablonczy Pált, egyházmegyei lelkési főjegyzővé. Az ungi egyházmegyében egyházmegyei főgondnokká dr. Patay Györgyöt iktatták be.

Az egyházmegyeiek felterjesztésében szerepeltek mindazok a sérelmek, amelyeket az állami represszió okozott. A Gömöri Egyházmegye területén szolgáló tanítóknak állampolgársági ügyeiket kellett elintézni, míg az Alsó-zempléni Egyházmegyében az államellenességre terjesztették ki figyelmüket a hivatalnokok és az egyházi tisztas rend betartását követelték.

A Gömöri Egyházmegye felterjesztésében megemlékezett a rimaszombati Egyesült Protestáns Főgimnázium aggasztó sorsáról is. A főgimnáziumba beiratkozott összesen 425 tanuló, a magyar osztályokba 307, a szlovák párhuzamos osztályokba 118 tanuló. Az igazgató jelentése alapján a múlt évhez képest 91 növendékkel csökkent a magyar osztályokba iratkozók száma. Az iskola anyagi helyzete elszomorító volt, évi szükséglete 560.000 korona, ebből 520.000 korona személye, 40.000 korona dologi kiadásokra esett. Ezzel szemben a bejövetelel források: tandíjak legfeljebb 150.000 korona, egyéb jövedelmek 1.000 korona, államsegély

40.000 korona, összesen tehát 205.000 korona, vagyis több mint 350.000 korona a hiány. A diákok jelentkezését éppen a magas tandíjak kedvetlenülítik el, és az intézmény fennmaradását a mértéktelenül alacsony államsegély is hátraveti.¹³

A közgyűlés foglalkozott még a Školský referát sajátos kérdésével, miszerint mely egyházi alkalmon lehetséges a csehszlovák államhymusz eléneklése. A püspöki hivatal és a közgyűlés azon véleményét tette közzé, hogy a Szlovenszkói és Ruszinszkói Református Egyház Konventje által elismert énekeskönyvi énekek használata a mérvadó. A közgyűlés végeztével a Tiszáninneri Egyházkerület Bírósága ülésezett, amely tizennégy közigazgatási és fegyelmi ügyben hozta meg döntését.¹⁴

A közgyűlés elismerő köszönetét fejezte ki a vendéglátó vajáni egyháznak.

Milyen jelentősége volt – milyen üzenete van a Vajában megtartott Szlovenszkói Tiszáninneri Egyházkerület közgyűlésnek és lelkésszentelésnek?

Szép és emlékezetes példája ez a magyar-szlovák református közös együttélésnek és együttgondolkodásnak. Szlovák és magyar gyülekezetek tagjai együtt szlovák és magyar istentisztelet, úrvacsora egy magyar gyülekezetben. Szlovák és magyar gyülekezetekben szolgáló lelkipásztorok fogadalomtétele egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség (Ef 4,5) jegyében. Olyan szépen vallotta ezt meg a vajáni lelkipásztor prédikációjában: *„Látjátok, hogy minden politika ellenére eljöttek velünk örvideni a buzgó szlovák kálvinsták tömegei is és ezzel megmutatták a kálvinizmus testvériesítő erejét, megmutatták, hogy Jézus világosságában velünk együtt akarnak járni, az a világosság pedig összébb hozza a szíveket s elűzi a sötétség gáncsvetőit.”*¹⁵

A közgyűlés pontjai az Istenbe vetett reménységről, az élni akarásról szóltak, még akkor is, ha a megalakuló Szlovenszkói Református Egyetemes Egyház éppen bontogatta szárnyait. Minden határozata közösségi határozat volt.

Az állammal és minden elszenvedett sérelemmel szemben védekező és hitvédelmi álas foglalatást tett közzé. Nem engedélyezte a szlovák egyházmegye létrejöttét, mivel nem tudta felmérni az új államalakulatba került reformátusok helyzetét. A püspöki jelentés is tele van jövőbeli sejtellemmel, aggodalommal és felvetette a küzdelmek sorozatát. Nem tudta meghatározni önmagát és létét a létrejött Csehszlovákiában. Kereste önmagát és helyét ebben az új létformában.

Egy kilencvenéves közös évforduló kapcsán szeretném a szívünkre helyezni a két vaknak a könyörgését: „Könyörülj rajtunk, Dávid Fia!” (Mt 9, 27b) és Jézus Krisztus akarátát és szüntelenül jelenlévő kegyelmét, Aki mindig ugyanaz marad, és nem változik és ma is így szól: „Legyen a ti hitetek szerint!” (Mt 9,29b)

Buza Zsolt

10 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. szeptember 24., 160.

11 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 1., 164.

12 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 1., 164.

13 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 1., 165.

14 Események – Feljegyzések, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 1., 164.

15 ISAÁK, IMRE, A világ világossága, In *Református Egyház és Iskola*, 1922. október 8., 169.

Testvérgyülekezeti találkozó – Biste-Füzérkajata

“Ha tudnám, hogy holnap lesz a világ vége, ma még ültetnék egy rózsafát.”
Luther Márton

2012. augusztus 12-én, ünnepi alkalomra hívogatták a híveket a bistei református templom harangjai.

Bistét 1945 után csatolták végérvényesen Szlovákiához, ami a kis gyülekezet számára másfajta elszakadást is eredményezett, hiszen mindaddig

rámutatott arra, hogy az Úr megáldja a magvetők és aratók munkáját. Nem volt hiábavaló az az igyekezet, mellyel dolgoztak a földeken az emberek. Minden időjárás viszonyok háttérbe szorul az Isteni áldás mellett, „mert akit az Úrszeret, annak álmában is ad eleget”. Vajon a bűneset után is érvényes-e még Istennek a föld meghódítására adott parancsa? A mi Urunk ezt a parancsot nem függesztette fel, mert a bűneset

szószerében, végezzük jókedvvel és mások javára. A mi Urunk a föld meghódítására indított el minket, Krisztus, pedig a megváltói munkájával ebben segíti a bűnös embert.

Az igehirdetés szlovák fordítását a helyi lelkipásztor, Györky Szilvia mondta el, majd pedig sor került a közös úrvacsorára. Ezután a bistei gyülekezet nevében Szarvas Jolán gondnok köszöntötte a füzérkajatai gyülekezet tagjait, és Hutková Laura egy verssel adott hálát az Úrnak ezért az alkalomért. Ezt követően, a füzérkajatai polgármester Lupták Lászlóné és özv. Tóth-Lacka Istvánné gondnok átadták a gyülekezet ajándékát, egy több darabból álló Hollóházi porcelántányér-készletet, melyeken a Miatyánk sorai olvashatók, majd Lupták Lászlóné verssel (Kányádi Sándor: Az én Miatyámkom) köszönte meg az Úrnak ezt az ünnepi alkalmat.



a magyarországi Füzérkajata filiajként tartották számon. Több évtizedes, kényszerű csend után végül, a füzérkajatai gyülekezet lelkipásztora Oroszy Ákosné és a falu polgármestere Lupták Lászlóné vették fel a kapcsolatot a bistei kicsiny, alig 20 lelkes gyülekezettel, néhány évvel ezelőtt. Azóta hagyománnyá vált a két gyülekezet életében, hogy évente egyszer baráti látogatásra, közös istentiszteletre és úrvacsorára gyűlnek össze a régi jó ismerősök és rokonok.

Ez éven Bistén került sor az ünnepélyes találkozóra, új kenyérre való hálaadás alkalmából. Az igehirdetés szolgálatát Oroszy Ákosné végezte az 1Móz 1:28 alapján. Igehirdetésében

után is megmaradt az emberi életben az isteni kegyelem. Minden keresztyén ember Isten munkatársa, aki komolyan dolgozik azért, hogy emberibb legyen az élet. Isten mindenekelőtt azt várja, hogy azt a munkát, amit mi végzünk munkahelyen, mezőn, földeken vagy

Az ünnepi istentisztelet után a meghívott vendégek közös ebédet vettek részt, amely a bistei asszonyok keze munkáját dicséri.

Mindezért legyen Istené a dicsőség!

Györky Szilvia



Esküt tevő vagyok! És akkor...?(!)

„...szeretből megyek hozzá, Isten törvénye szerint feleségül...”

Miközben készültünk a nagy napra, egy kisebb pihenő alkalmával elgondolkodtam: a Biblia lapjain azt olvassuk, hogy ne esküdjöz sem mire és senkire, *se égre, se földre* (Mt 5, 34-35). Az életben nagyon kevés olyan eset van, amikor a keresztyén ember esküszik, kiváltképp, hogy az élő Istenre esküszik. Az Isten előtti fogadalomtétel a lehető legnagyobb mélységgel bír, mintha egész életünket tennénk abban a pillanatban az Ő kezébe, hiszen ha fogadalmunkat nem tartjuk meg, esküvésünkkel Őt káromoljuk, s így hívő keresztyénként megszűnünk létezni.

„Esküszöm az élő Istenre...” – augusztus 4-én Isten színe előtt belegondoltam: akkor én most ide állok és az Ő szent nevére, létére megesküszöm, hogy „...szeretem, szeretből megyek hozzá, Isten törvénye szerint feleségül. Vele...” – fogadalmak és feltételek sorát fogadom, melyek a híres-neves házaseset kritikus pillanataiban oly betarthatatlannak tűnnek majd – legalábbis ahogy azt a nagyvilág színes palettáján érzékelhetjük. Jelen esetben én két hét tapasztalattal a hátam mögött nem igazán irhatok bölcs mondatokat, csupán egy nagy kérdőjellel állok itt a házaseset kapujában: És akkor?

Mégis van, amiben biztos vagyok: a fogadalomtétel nem a betarthatatlan ígérek tömkelegét sorakoztatja fel, hogy majd évek múltán legyen mit egymás fejéhez vágnunk, hanem egy alaposan megfogalmazott, megszerkesztett gondolatsor, melynek végén ott a rejtett mentőöv, a remény és a lehetetlen megvalósításához szükséges kulcs: „Isten engem úgy segítjen!” – Megesküszünk az Ő nevére, viszont ahhoz, hogy mindezt megtartsuk, az Ő segítségére van szükségünk. Ez pedig egy bársonyos sugallattal bíró „Ámen” a fogadalomtételünk végén. Számomra legalábbis ez volt az a zárómondat. Igyekeztem lelkileg teljes mértékben jelen lenni, nem izgulni, hogy akkor most én itt?! – nem egyszerű feladat, de egy elmondhatatlan boldogság és izgalommal teli reménység, reménységgel teli izgalom... Kérdések sorozata ott legbelül, melyre majd a „bölcsek”

szerint időben megkapjuk a választ.

Nekem megadatott az a kivételes élmény, hogy édesapámnak és egyben a lelkipásztoromnak jelenthettem ki, hogy „...ezt a férfit, akivel most kézen fogva Isten színe előtt állok, szeretem...” Ez egy érdekes érzés, dupla felelősség: ha ezután baj lesz, akkor családi „beszélgetés”, és egyben egyházi szemöldökhúzogatás is következik. Azonban úgy gondolom, egyik sem olyan súlyos, mint a jó Istennek tett fogadalom. Természetesen emberek közt, társadalmi életet élünk, számot adó a magaviseletünk, viszont a lelkünknek nem kell korlátok közé szorulnia. Igaz, sok esetben az embereknek inkább a lelkiek okozzák a korlátokat, a nagyvilágban szabadabbnak érzik magukat. Viszont a szabadság és a szabadosság között is van különbség.



Simon András grafikája

Ha azonban esetleg mégis a lelki „korlátanságot” választjuk, akkor Isten biztosítja hozzá a teret. Csak akarnunk kell elfogadni az Ő szabályait és akkor egy csapatban, egy lélekkel, közös erővel, jó reménység szerint együtt nyerhetjük el a „koronát”.

Igen, ez az egyik nagy fa, amibe a fejszénket vágjuk: együtt, közösen, egy „csapatban”. Sokszor nem egyszerű az együttélés, vannak valóságos rossz napok, mikor nem épp a legszebb formában emlegetjük egymást, amikor nem látjuk a fától az erdőt. Azonban nem véletlenül int türelemre, alázatra, béketűrésre a jó Isten... Oh, de nehéz dolgok ezek sokszor. Olyan egyszerű letudni egy „hagyj békén” -nel, egy ajtócsapással, megfűszerezve egy kis „szálka-gerenda” szócsatával, mintha

azután nem kellene elnézést kérnünk és megoldani a dolgokat; tíz perc múlva pedig mintha nem akarnánk újra annak az embernek a karjaiban lenni. Érdekes az emberi szeszély, logikátlan és megmagyarázhatatlan, de hála Istennek kiküszöbölhető. Csak akarni kell, imádkozni, kérni és elhinni, tenni ennek érdekében. Igen, csupán ennyi. Ebből áll az életünk, hogy minduntalan tanulunk és tanítunk.

Itt van előttünk egy kép: mintha egy paragrafus lenne, melynek közepében egy szív van. Szeretet és törvény, jogok és köteleességek, határozottság és alázat... ezeknek a kombinációknak a megtanulásához és megtartásához tényleg egy élet szükséges. Egy élet közösen Istennel és emberrel. Közösen egy társsal, hitvessel, mely duplán nehéz, de egyben dupla öröm is, már ha vesszük a fáradságot, hogy érdekeljen saját, mi több, a másik lelki épülése. Az ugyanis rendben van, hogy építsünk közös házat, viszont közben a lelki házat sem kellene elfelejtenünk. Igaz, ezzel majd nem dicsekedhetünk fűnek-fának, hogy nézd..., viszont hirdethetjük erdőnek-mezőnek, hogy halld és lásd...!

Halld és lásd azt, ami a Máté evangéliumának 5, 33. versében olvasható: „...Ne esküdj hamisan, az Úrnak pedig add meg, amit esküvel fogadtál”. Annak az Úrnak, aki „Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök Isten”. Annak az Úrnak, Aki tudni fogja, ha hamisan esküszöl, ha az igened nemet jelent. Itt Máté pontosan fogalmaz: „ami pedig túlmegy ezen, az a gonosztól van” – ennyire egyszerű, mégis egy életre szóló feladat. Hiszen az önmegtartóztatás, a hűség pontosan olyan háttértartozék, mely nélkül gyerejkjáték lenne az egész. Nem véletlen, hogy magasan van a lécs (kinek-kinek személyre szabottan) – pont ezért olyan értékes az a kapcsolat, amely kiállja „az idők” próbáját.

„Az igen legyen igen, a nem pedig nem” (Mt 5,37) – és ez nem egy háziseset jelmondata, aki határozott diktatúrával tart rendet otthonában, hanem az élő Isten „házirendjének” egyik fontos mondata, mely nélkül nincs értelme szánk megmozgatásának. Pedig az ember oly könnyen fogadkozik, szabadkozik, esküdjöz, ígéretet,

szemrebbenés nélkül káromkodik. Miért nem fáj ez ott belül, hogy az az Isten, akitől a segítséget áhítja, az előbb pont az ő szája által vált egy utolsó koszos rongydarabbá, melybe beletörölte a lábát? Ha ennyire tartjuk az Urat, akkor mikor jutunk el arra a szintre, hogy önvizsgálat, bűnbánat, újrakezdés, könnyes szem, libabőr, mélyebb Isten- és hitismeret, majd gyakoribb templomlátogatás, egyházi fogadalomtétel?

Azt hiszem, a hívő embernek hosszú utat kell bejárnia ahhoz, hogy boldogan álljon egy ilyen fogadalomtétel elé,

még hosszabb út szükséges, hogy átgondolja, mit is fogad meg, és a maradék út lesz az, amíg megpróbálja megtartani. Én ezt kívánom mindenkinek, hogy gondolkozzon el saját fogadalomtételén, aki pedig még előtte áll, gondolkodjon rajta, hogy hogyan is mondja majd ki azokat a szavakat...

Én, személy szerint tudom, hogy nehéz és rengeteg próbatétellel tűzdelt út áll előttem egyénileg, de társként is. Tudom, hogy nem lesz egyszerű sokszor ellenállni a kísértőnek, ugyanis a gonosz nagyon jól tudja, mikor kinek hol és miben van a gyenge pontja. Ezt

pedig nem menekülési útvonalnak kell felfogni, hanem figyelmeztetésnek, hiszen ahol a gonosz próbálkozik, ott valami jó dolog van készülődésben vagy már folyamatban.

Házasságban vagyok: a felelősség és a kötelesség a két „sorstársam”, melyek holtomiglan vagy holtáiglan való megtartásához kérem, hogy legyen mindig elegendő hitem, kitartásom, jókedvem, bátorságom, türelmem, szerető szívem, önzetlen és alázatos lelkem. Isten engem úgy segítjen!

Režic (Csoma) Annamária

A Kárpát-medence Reformátussága

Huszár Gál nyomában

Képzeltbeli sétára hívjuk az olvasót térben és időben – Huszár Gál, az ötszáz éve született prédikátor, nyomdász, a reformáció korai terjesztőjének nyomába eredünk. Szolgálatának felvidéki és magyarországi állomásait végigjárva tekintünk vissza gazdag életútjára, s bepillantunk az egyes helyszínek jelenébe is.

Huszár Gál szülőhelyéről, születésének időpontjáról, életének első évtizedeiről nagyon bizonytalan ismeretekkel rendelkezünk. A történészek azt tartják valószínűnek, hogy a szlovákiai Csallóközben vagy Mátyusföldön jött világra, talán 1512-ben. Krakkóban szerzethetett teológiai és zenei végzettséget, s valószínűleg ott „fertőzték meg” a reformáció tanai is. Hogy a lutheri vagy a kálvini irányzatot követte, arról megoszlanak a vélemények, evangélikusok és reformátusok egyaránt magukénak vallják a reformátort.

Gál pap nyomdász lesz

Az első vele kapcsolatos biztos adat 1553-ból való. Ekkor a mátyusföldi Vizeket papja volt, de a reformáció terjesztéséért a győri püspök kiközösítette a katolikus egyházból, s ő a biztonságosabb Magyaróra menekült. Moson vármegye székhelyén és a szomszédos Kálnokon szolgált lelkipástorként. Elszántan terjesztette az új tanokat, vitázott a katolikus papokkal, s iskolát alapított prédikátorok képzésére. Működése nyomán a 17. századra virágzásnak indultak a protestáns gyülekezetek a Szigetköz falvaiban. Fejlődésüket az ellenreformáció törte meg, Magyaróváron az evangélikusok csak 1870-ben, a reformátusok 1940-ben építettek templomot.



„Az emléke a városban kizárólag mint nyomdászé él, hiszen a városi könyvtár az ő nevét viseli” – mondja Csáfordy Julianna. A helyi

református lelkészről még hozzáteszi: „Ma ez katolikus vidék, így azt nem emelik ki, hogy miért tanulta ki és miért volt fontos számára a nyomdász mesterség!” Gál pap, ahogy a nép nevezte, egy 1557-es bécsi látogatása során barátságot kötött a kálvini tanokban jártas Raphael Hoffhalter nyomdással, s a tőle kapott betűtípusokra, díszekre és öntött, mozgatható hangjegykészletre alapozva 1558-ban nyomdát rendezett be Magyaróváron.

Első – saját prédikációit tartalmazó – könyvét 1588. április 1-jén adta ki, ebben Anaxiusnak, azaz méltatlannak nevezte magát. A könyv miatt beidézte a győri püspök, de mivel nem jelent meg, újra kiközösítette, és eltiltotta a nyomtatástól. Ennek ellenére tovább dolgozott, kinyomtatta Sztárai Mihály egyik hitvitázó színművét és Henrich Bullinger magyarokhoz írt levelét. Gál pap reformátori művére emlékezve a mosonmagyaróvári reformátusok 1954-ben és 2009-ben emléktáblát helyeztek el templomuk falán.



Kassai rabság

A kassai városi tanács 1559-ben meghívta a protestáns lett városba, s 1560. március 20-án iktatták be lelkészi állásába. A tudós prédikátor magával hozta nyomdáját is, folytatni akarta a könyvkiadást. A Kassán végzett szolgálata azonban nem tartott sokáig, mert miután az egri érsek értesült működéséről, elérte, hogy a király elfogatóparancsot adjon ki Huszár ellen. 1560 októberében letartóztatták, s karácsonyig raboskodott Kassán, arra várva, hogy Egerbe vigyék. A kassai polgárok azonban – valószínűleg Bornemissza Péter segítségével – megszöktették, s családjával és felszerelésével együtt elhagyta a várost.

Önálló református gyülekezet Kassán I. Rákóczi György közbenjárására jött létre, először 1644. március végén tartottak istentiszteletet – tudjuk meg Orémus Zoltántól. „Reformátusok már korábban is éltek a városban, de a lutheránus hit sokkal erősebb volt” – mondja a kassai lelkész. A ma is álló neoromán templomot 1811-ben építette a gyülekezet a városi börtön szomszédságában, az egykori várfal és fegyverraktár helyén.

„Ez nem a történelmi gyülekezet. A tősgyökeres magyarság 1945 után szinte teljesen asszimilálódott” – mesél a lelkész a helyi református közösség közelmúltjáról. „A mai templomba járók többsége első vagy második generációs kassai, aki a munka miatt költözött be vidékről” – magyarázza, miért ismerik Huszár Gál nevét jobbára csak a helytörténészek. A lelkész az evangélium hirdetése mellett fontosnak tartja a kulturális missziót is.

A nyelvhatáron lévő kétszáznegyvenezres városban ma mintegy ezren kötődnek a magyar, feleannyian pedig a szlovák gyülekezethez. 2002-ben vált szét a kettő, Orémus Zoltán még azelőtt érkezett ide. „Leginkább azok konfirmálnak magyarul, akik magyar nyelvű iskolában tanulnak. Akit szlovák osztályba írtak be, az csak a legritkább esetben teszi ezt. Persze vannak szülők, akik szlovákul tanuló gyereküket is következetesen tanítják magyarul olvasni” – tudjuk meg a lelkésztől, aki szerint a kassai magyar reformátusság megmaradásának szempontjából kulcskérdés a magyar nyelvű oktatás megléte. „Ha ez megszűnik, csak idő kérdése a nyelvsváltás.”

Oltalom Debrecenben

A Kassáról menekülő Huszár Gál Debrecenben keresett oltalmat, s ott szívesen is látták. „Maga a lelkész, Méliusz Juhász Péter fogadta házába műhelyével együtt. Itt fejezhette be reformátor társának ajánlott énekeskönyvét, amelyet még Óvárton kezdett nyomtatni 1560-ban” – mondja Gáborjáni Szabó Botond, aki a cívisvárosban kalauzol minket. Azt is megtudjuk tőle, hogy Huszár Gál a legelső Debrecenben megkezdett munkáját, Méliusz művét, „Pál apostol Kolossé beliekhez írott levelének prédikációk szerint való magyarázatát” jellemző módon a „Döbrötzöni Tanácsnak” ajánlotta. 1562-ben, másfél év után elhagyta a várost, felszerelésének egy részét viszont Méliusznál hagyta, akinek a pártfogásával tovább élt a debreceni nyomdászat, s él már négyszázötvenegy éve, ma Alföldi Nyomda néven.

A nyomdász prédikátor emlékét méltó módon őrzik a debreceniek. Ritka nyomtatványai vagy unikumként létező alkotásainak régi kéziratos másolatai a Nagykönyvtár és kéziratára féltett kincsei – tudjuk meg a Református Kollégium Nagykönyvtárának gyűjteményi igazgatójától. „Énekeskönyvének néhány gyönyörű darabját a mai napig énekeljük” – mondja Gáborjáni Szabó Botond, s hozzáteszi: Huszár Gál néhány éve új szobrot kapott az Alföldi Nyomda területén, a Debreceni Egyetem előtti monumentális szobrát pedig a nyomdászszakma képviselői és a debreceni gyülekezetek is rendszeresen koszorúzzák, október 31-én is felkeresik.

„Egy kiállításon a tárgyak és a képek százszor többet mondanak a szavaknál” – véli az igazgató, akivel a Kollégium emlékei között keressük a tisztelet okát. Korábban a Kollégium iskolatörténeti kiállításának része volt a Huszár Gál műhelyére utaló enteriőr, egy 16. századi nyomdaprés rekonstrukciója, nemrég pedig a Kálvinista Róma, Magyar Genf, Keresztyén Reszpublika, Miért éppen Debrecen? című kiállításba került át.

„A nyomdász-műhely az új kontextusban az iménti kérdésre adott válasz egyik legfontosabb részlete” – magyarázza házigazdánk. – „A kiállítás egyik nagybetűs főfelirata szerint »a magyar Genf főként nyomdája és iskolája által vált véleményformáló hatalommá.« A korábban is jelentős kereskedelmi és kézműipari centrum a reformáció hatására emelkedett a hazai települések első vonalába, azáltal, hogy egyházi központként oktatási és kulturális szerepkörhöz jutott.” S mint mondja, „éppen Huszár Gál nevezte a várost »egész Magyarország és

Erdélyiség világosító lámpásának«, szinte betű szerint idézve Kálvin Genfről mondott szavait: »világosító lámpás azok megvilágosítására, akik még távol élnek az Evangéliumtól.«.

Lelkészbarátság Bornemissza Péterrel

Huszár Gál Debrecenből 1562-ben Komáromba ment, s ott a magyar nemzetiségű dunai naszádosok lelképásztora lett, nyomdász-tevékenységét tíz évig szüneteltette. A hajósokkal azonban csak egy évig maradt, 1563-ban menekülnie kellett. Ezután Bornemissza Péterrel a vidék katolikus központjában, Nagyszombatban prédikáltak, de onnan is kitiltották őket.

Az Érsekújvárhoz közeli Komjáton kapott menedéket, Forgách Imre udvari papja és Csallóköz-mátyusföldi esperes lett. 1573-ban újra felállította nyomdáját az akkor a közeli Semptén lakó Bornemissza Péter segítségével. Elkészítette többek között barátja prédikációkötetének első darabját, s az evangélikusok által használt komjáti énekeskönyvet is.

Komjáton ma már nincs református gyülekezet, négyezerkétszáz lakosából csak kéttucatnyian magyarok. Huszár Gált azonban nem feledte a falu. Tanúsítja ezt a helyi szlovák nyelvű emléktábla, amely Havel Husárra emlékeztet, aki az egyik első nyomdát alapította mai Szlovákia területén.

Apa és fia

Huszár Gál története s a mi utazásunk Pápán ér véget, ahová 1575-ben hívták meg lelkésznek, s ahol még abban az évben, október 23-án meghalt pestisben. Sírja nem maradt fenn, mivel a régi temetőt később felszámolták. Emlékműve a Zimmermann utcában található. Nyomdáját, tipográfiai készletét fia, Huszár Dávid örökölte, aki apját megelőzve, 1573-ban érkezett a dunántúli városba, s hamarosan az 1531-ben alapított iskola rektora lett. A lelkész-iskolaigazgató 1577-ben Pápán nyomtatta ki a magyarra lefordított Heidelbergi Kátét, református egyházunk egyik hitvallását.

Fekete György, fotók: Kalocsai Richárd, Millisits Máté
reformatus.hu



Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A harmadik visszatérés 1914-1918

A harmadik izraeli bevándorlási hullám tulajdonképpen a második folytatása volt, melyet az első világháború kitörése megtört. Ezekben az években 35 000 zsidó tért vissza ősei hazájába főleg Oroszországból és Lengyelországból. Kevesen érkeztek Litvániából és Romániából. Kelet-Európában elviselhetetlenné vált az élet a zsidók számára. A Balfour-nyilatkozat, amelyben Nagy-Britannia egyetértését fejezte ki a zsidók hazatelepülésével kapcsolatban, s elismerte a zsidók államalapítási jogát, ösztönzőleg hatott a zsidóság széles rétegeire. Egy zsidó állam létrehozását szorgalmazó cionista eszme már a nyugati zsidóságot is megmozgatta. Ezek a mozgalmak, mint a Halutz Oroszországban és Lengyelországban, vagy a HaSchomer Ha Zair Galiciában célul tűzték ki az Izraelbe történő visszatérést. A HaSchomer Ha Zair volt a legrégebb zsidó ifjúsági mozgalom, amely magát, a „ Cionista Fiatalok Világszervezete” -ként hir-

dette. Ezen mozgalmak célja a fiatalok mozgósítása volt egy zsidó állam létrehozása érdekében. Miként a második hullám visszatérőit, úgy a harmadik hullámban érkezőket is erős cionista ideológia jellemezte, de az előzőkkel ellentétben ezek a bevándorlók határozott szervezeti háttérrel rendelkeztek, akik ezekbe a szervezetekbe önként jelentkeztek. Az 500 éves oszmán uralom 1917-ben megszűnt, s helyüket egészen az államalapításig a brit hatalom vette át. Ezek a bevándorlók egyre inkább a brit hatalommal kerültek szembe akkor, amikor a létesítendő új állam intézményeinek létrehozásán fáradoztak, úgymint szakszervezetek, vagy védelmi egységek (Hagana). Ezek a csoportok jelentették később az izraeli hadsereg alapjait. Így jött létre a Kibutz mozgalom 1927-ben, amely mozgalom az egész világon ismertté vált.

*Aviel Schneider – Israel Heute
Ford. Csoma L.*

Könyvajánló

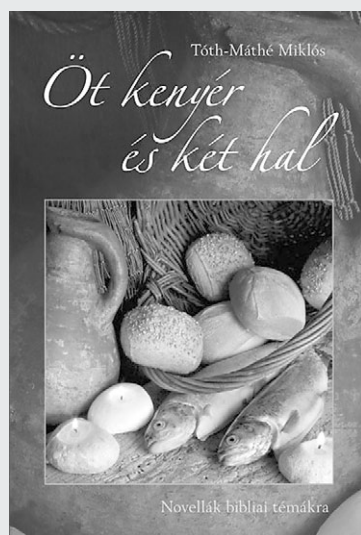
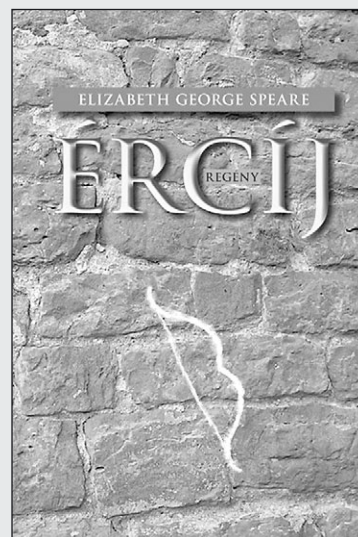
Elizabeth George Speare: Ércíj

Dániel, Jámin fia harcosnak készül. Küzdeni akar Izrael függetlenségéért, és bosszút akar állni apja haláláért, akit a római katonák végeztek ki. A gyűlölet és a bosszú élteti. Csatlakozik egy tapasztalt harcoshoz, aki számkivetett csapatával a környéken portyázik, és várja, hogy végre eljőjön Isten királysága Izrael földjén.

Eközben különös dolgokat beszélnek egy rabbiról: a názáreti Jézusról. Dániel többször is közel kerül hozzá, de többször is csalódik benne, mert nem hajlandó fegyvert fogni a rómaiakkal szemben.

Remény és csalódás, felelősség és meggondolatlanság, szeretet és gyűlölet között vergődve Dániel mihelyt csak egy helyben topogna. Mégis hosszú utat jár be a regényben, mire végre valóban megérkezik, ha nem is úgy és oda, ahogyan ő elképzelte.

Elizabeth George Speare amerikai író díjnyertes, klasszikusnak számító elbeszélése végre magyar nyelven is olvasható. A Booklist így írt a könyvről: „drámai, mély érzelmektől áthatott elbeszélés, melynek szereplőire és üzenetére sokáig emlékezni fogunk”.



Tóth-Máthé Miklós: Öt kenyér és két hal

Tóth-Máthé Miklós színészből lett íróként kiváló drámai érzéssel ragadja meg a ma is eleven bibliai elbeszélésekből azt, ami őt ma bibliaolvasóként és kortárs hazai szerzőként megszólítja és alkotásra indítja. A kötetben húsz bibliai témára írt novellája olvasható, mellettük az ihlető bibliai szövegekkel.

„A Szentírás legfontosabb ó- és újszövetségi történetei gyönyörűséges ívre felfűzve nyílnak meg előttünk. Bátran ajánlom azoknak is, akik csak most ismerkednek a Szentírással, nem kevésbé azoknak, akik már rendszeres olvasói a Bibliának. Felnőtt hitoktatási alkalmak számára ugyanúgy alkalmas irodalom lehet ez a kötet, mint ahogy azoknak is, akik még soha nem találkoztak a Könyvek Könyvével. Ez a novellás gyűjtemény segíthet kézbe venni a Szentírást.” (Steinbach József)



Gyerekkoldal



Mindenre van erőm!

Kedves olvasóink! Azt hiszem joggal mondhatom, hogy végérvényesen elmúlt a nyár. Ismét elkezdődik az iskola, ismét korán kell majd kelni, újra sokat kell tanulni, odafigyelni az órákon, és kezdődnek a dolgozatírások, feleletek is. Egyszóval minden diák álma. Bizonyára vannak közöttetek olyanok, akik iskolát váltanak, akik a következő tanévet már egy új iskolában kezdik. Ilyenkor még nagyobb a várakozás, az izgalom, és talán a félelem is. Vajon hogyan fogunk helytállni az iskolában az új iskolai évben? Vajon lesz-e erőnk a tanuláshoz, és főleg ahhoz, hogy legyőzzük saját lustaságunkat?

Biztosan emlékeztek arra a történetre, amikor Jézus, miután jóllakatott 5 ezer embert, beszállítja tanítványait egy hajóba, és megparancsolja, hogy evezzenek át a másik partra. Ő maga pedig felmegy a hegyre imádkozni. Amikor befejezte az imádkozást, elindult a tanítványok felé a vízen járva. A tanítványok először azt hitték, hogy kísértet, és alaposan meg is ijedtek, de Jézus megszólalt: ne féljétek, én vagyok. Akkor Péter előlépett, és arra

kérte Jézust, had menjen hozzá a vízen járva. Jézus megengedte, Péter pedig kilépett a hajóból. Egy darabig minden rendben ment, de amikor jött egy nagy hullám, és Péter levette a szemét Jézusról, elkezdett süllyedni. Jézus ekkor odament hozzá, és beemelte a hajóba.

Ezzel a történettel kapcsolatban el kell gondolkoznunk egy kicsit. Gondoljatok csak bele. Jézusnak volt ereje arra, hogy Pétert megtanítsa a vízen járni. Annyi erővel tudta őt felruházni, hogy kiléphetett a hajóból, és elindult Jézus felé a vízen járva. Mit gondoltok, ha Péternek ennyi erő adott, nekünk miért ne adna annyi erőt, hogy mindent meg tudjunk tanulni, amire szükségünk van? Miért ne kapnánk erőt ahhoz, hogy le tudjuk győzni a lustaságunkat, és el tudjuk végezni munkánkat? Biztosak lehetnek abban, hogy Jézus titeket is megerősít. Nem lesz olyan helyzete az életeteknek a ránk következő új iskolai évben, melyben ne erősítene meg minket Krisztus, melyben ne állna mellénk.

Na de ezt az erőt csak akkor tudjátok használni, ha odafigyelték Jézusra.

Ha nap mint nap kéritek a segítségét, ha minden nap keresitek tanácsait. Akkor, ha kinyitjátok, és olvassátok a Bibliát, ha elmentek az istentiszteletra a templomba, ha odafigyelték szüleitek, lelkészeitek, hitoktatóitok szavára, útmutatására. Mert ha ezt nem teszitek meg, akkor úgy jártok, mint Péter, aki elindult ugyan a vízen járva Jézus felé, de nem ért el hozzá, mert levette róla a szemét. Nem Jézusra figyelt, és azonnal elkezdett süllyedni. Ugyanis, ha nem figyelünk Rá, akkor hogyan kaphatnánk meg az erejét és segítségét? Ugyan így van az iskolában is. Ha nem figyelünk a tanárra, nem fogjuk tudni mit mondott, milyen leckét adott, miből kell készülnünk. Ha nem figyelünk Jézusra, akkor nem tudjuk, mit akar, mikor mit kell tennünk, és eltévedünk.

Pál apostol egyszer azt mondta, hogy mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem. Adja az Isten, hogy ezt ti is el tudjátok majd mondani, és éreztétek, hogy tényleg mindenre van erőtök. Mindenkinek szép élményekkel és jó tanulmányi előmenetellel megáldott új iskolai évet kívánunk!
-K.V.-

Feladat: Találjátok meg a Bibliában azt a történetet, melyről szól ez a kis írás, és találjátok meg Pál apostol idézett mondatát is. Ez utóbbi legyen ebben a hónapban az aranymondásotok is.

Imádság: Kegyelmes Isten! Adj nekünk bölcsességet, hogy soha egy pillanatra se vegyük le a szemünket Krisztusról. Add, hogy tőle jöjjön a mi erőnk, és ezzel az erővel tudjuk elvégezni a ránk bízott feladatokat. Ámen.